

عنوان مقاله:

نشانه‌شناسی اجتماعی داستان کوتاه «القمیص المسروق» کنفانی با تکیه بر سازه‌های گفتمانی هلیدی

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و ادبیات عربی، دوره 9، شماره 16 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

تورج زینی وند - دانشگاه رازی

سمیه صولتی - دانشگاه رازی

خلاصه مقاله:

نشانه‌شناسی اجتماعی، رویکردی کاربردی در بررسی متون است که دغدغه اصلی آن، درک نشانه‌های اجتماعی و رفتارهای معنادار است. با توجه به اهمیت به کارگیری نظریات علمی در فهم بهتر متون، سازه‌های گفتمانی هلیدی (اندیشگانی، میان فردی و متنی) را ابزاری برای بررسی یکی از داستان‌های کوتاه کنفانی با عنوان «القمیص المسروق» قرار دادیم که از حیث شمول دو قطب مثبت و منفی، جدال بین خدمت به وطن و خیانت و گذر قهرمان داستان از تردید به یقین برجسته می‌نماید. بر این اساس، در حوزه اندیشگانی، چگونگی بازتاب واقعیت در داستان مذکور، در حوزه میان فردی، نحوه تعامل شخصیت‌ها و در سطح متنی شیوه سازماندهی و انسجام دو حوزه پیشین، با روش توصیفی-تحلیلی بررسی شد تا به این سؤال پاسخ داده شود که گزینش‌های زبانی در حوزه‌های مذکور به عنوان سازه‌های معنا ساز، چگونه در گفتمان‌شناسی داستان مذکور و کشف لایه‌های زیرین معنا عمل می‌کند؟ نتایج حاصل از بررسی جمله‌واره‌های این داستان نشان می‌دهد که در سطح اندیشگانی، چارچوب کنشگرانه متن در آغاز داستان با حضور پررنگ گفتمان «دیگری» همراه است که انسان فلسطینی را به حاشیه رانده و درگیر احساساتی ساخته است که وی را به سمت خیانت سوق می‌دهد، اما فهم حقیقت در پایان داستان از او کنشگری فعال می‌سازد که انتقام جویی از دشمن را در خود تقویت می‌کند. در سطح بینافردی، تعامل شخصیت‌های داستانی، روند گذر قهرمان داستان از تردید به یقین، در مواجهه با خیانت را به نمایش می‌گذارد. و اما در سطح متن، «ارجاع»، «حروف افزایشی» و «تکرار» به ترتیب در سطوح دستوری، پیوندی و واژگانی، بیشترین کارکرد را تداوم معنایی و انسجام بخشی متن به خود اختصاص داده‌اند.

کلمات کلیدی:

نشانه‌شناسی اجتماعی، هلیدی، داستان کوتاه القمیص المسروق، کنفانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1135602>

